

QuickScan Soortenbescherming

Aanleg fietspad Rosmalense Plas,
's- Hertogenbosch

's-Hertogenbosch

COLOFON

QuickScan Soortenbescherming Rosmalense Plas, 's- Hertogenbosch

OPDRACHTNEMER	<i>idverde</i> Advies Willemsplein 2-4 5211 AK 's-Hertogenbosch T 073 205 11 00 E advies@idverde.nl
OPGESTELD DOOR	Daan Duijmelinck (Junior Adviseur Ecologie)
VRIJGEGEVEN DOOR	Zef Hermans (Adviseur Ecologie)
OPDRACHTGEVER	Gemeente 's- Hertogenbosch t.a.v. Dhr. Konings 5200 GZ 's- Hertogenbosch
PROJECTNUMMER KENMERK	722220145 QuickScan soortenbescherming Rosmalense Plas, 's- Hertogenbosch
STATUS VERSIE DATUM	Definitief 1.0 07-04-2022

Idverde advies bv is niet aansprakelijk voor vervolgschade, alsmede schade die voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van de werkzaamheden, kaartmateriaal inclusief getoonde begrenzingen of andere gegevens verkregen van *idverde Advies bv*. De opdrachtgever vrijwaart *idverde Advies bv* voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing. *Idverde Advies bv* is lid van het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van ecologische adviesbureaus. Hierdoor zijn wij goed op de hoogte van de nieuwste ontwikkeling op het gebied van ecologie en wetgeving. Door de inzet van conform de wet ter zake kundige ecologen, waarborgen wij daarnaast onze onderzoekskwaliteit. Omdat ecologisch (veld)onderzoek een momentopname is, kan aanwezigheid van beschermde soorten soms niet worden uitgesloten of bevestigd. Daarnaast is de natuurwetgeving aan verandering en jurisprudentie onderhevig. *Idverde Advies bv* is niet aansprakelijk voor de gevolgen van onverwacht verschijnende of verdwijnende flora of fauna, noch voor de gevolgen van veranderende wetgeving of jurisprudentie.

Copyright 2022 *idverde*. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeleelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van *idverde*. *idverde* is niet aansprakelijk voor eventuele schade ontstaan bij gebruik van gegevens uit dit rapport.

INHOUDSOPGAVE

COLOFON	2
1. INLEIDING	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Afbakening	5
2. WERKWIJZE	6
2.1 Bronnenonderzoek	6
2.2 Veldbezoek	6
2.3 Effectenbeoordeling	6
3. PLANGEBIED	7
3.1 Ligging van het plangebied	7
3.2 Algemene biotoopomschrijving plangebied	7
3.3 Beschrijving van de werkzaamheden	9
4. ONDERZOEKSRESULTATEN	10
4.1 Vaatplanten	10
4.2 Zoogdieren	10
4.2.1 Grondgebonden zoogdiersoorten	10
4.2.2 Vleermuizen	11
4.3 Vogels	11
4.3.1 Vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen	12
4.3.2 Overige broedvogels	13
4.4 Vissen	14
4.5 Amfibieën	14
4.6 Reptielen	14
4.7 Ongewervelde diersoorten	14
4.8 Invasieve exoten	14
5. TOETSING AAN DE WET NATUURBESCHERMING	15
5.1 Grondgebonden zoogdiersoorten	15
5.2 Vleermuizen	15
5.3 Broedvogels	15
5.3.1 Vogels met jaarrond beschermde nesten	15
5.3.2 Overige broedvogels (houtduif, roodborst etc.)	16
5.4 Zorgplicht	16
6. CONCLUSIE EN ADVIES	17
7. LITERATUURLIJST	19

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente 's- Hertogenbosch is voornemens een nieuw fietspad te realiseren tussen de Rosmalense plas en de Grote Wetering (afbeelding 1.1). De strook van voor het aan te leggen fietspad is 5 meter breed, waarvan het fietspad zelf 3,5 meter breed wordt. Langs het nieuwe fietspad zal tevens verlichting gerealiseerd worden.

Afbeelding 1.1. De locatie voor het aan te leggen fietspad (rood omkaderd) tussen de Rosmalense plas (rechts) en de Grote Wetering (links) (bron: Google Maps).

Ruimtelijke ingrepen, zoals werkzaamheden ten behoeve van het realiseren van een fietspad, kunnen (negatieve) effecten hebben op beschermde flora en fauna. Indien dergelijke soorten aanwezig zijn, worden door de voorgenomen ingreep mogelijk verbodsbepalingen van het onderdeel soortenbescherming van de Wet natuurbescherming overtreden. Door middel van een effectenanalyse moet worden onderzocht op welke wijze sprake is van negatieve effecten en hoe deze kunnen worden voorkomen.

Om na te gaan of dit voor het voorgenomen plan het geval is, is door idverde Advies op verzoek van gemeente 's- Hertogenbosch een QuickScan in het kader van de Wet natuurbescherming ten behoeve van het onderdeel soortenbescherming uitgevoerd.

1.2 Afbakening

De Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) beschermt naast soorten, onder andere ook gebieden. Door de afstand tot dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek (circa 4,3 km) worden negatieve effecten op dit Natura 2000-gebied uitgesloten.

De voorgenomen werkzaamheden, dus het aanleggen van een fietspad, leiden tot de eventuele kap van een enkele bomen. Doordat het onderdeel houtopstanden pas aan de orde is bij het kappen van een bos van minimaal 10 are of een bomenrij van minimaal 20 bomen is het onderdeel houtopstanden niet aan de orde.

Naast de Wet natuurbescherming geldt er op provinciaal niveau ook een planologische gebiedsbescherming in de vorm van het Natuurnetwerk Brabant (NNB). De voorgenomen ontwikkeling valt binnen het Natuurnetwerk Brabant. Hierdoor is er een mogelijk conflict met dit onderdeel van de planologische gebiedsbescherming niet direct uit te sluiten. Verdere toetsing op dit onderdeel is noodzakelijk, maar wordt in deze rapportage niet behandeld.

Onderzoeksvragen ten aanzien van de soortbescherming

Voorliggende rapportage geeft antwoord op de volgende onderzoeksvragen:

- Zijn in het plangebied en de directe omgeving daarvan beschermde plant- of diersoorten en/of verblijfplaatsen van deze soorten aanwezig of te verwachten?
- Ondervinden de aanwezige beschermde plant- of diersoorten negatieve effecten van de voorgenomen werkzaamheden?
- Zo ja, is het mogelijk om optredende negatieve effecten te voorkomen of te mitigeren? En op welke wijze dient dit te geschieden?
- Is het noodzakelijk om een ontheffing aan te vragen voor het overtreden van de verbodsbepalingen binnen het onderdeel soortenbescherming van de Wet natuurbescherming?

2. Werkwijze

De QuickScan betreft een verkenning die bestaat uit een bronnenonderzoek en een veldbezoek. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek, is een inschatting gemaakt van de aanwezige en oorspronkelijke natuurwaarden en is beoordeeld of het plan mogelijk (negatieve) effecten heeft op beschermde soorten en gebieden (effectenanalyse). Hieronder is per onderdeel de werkwijze toegelicht.

2.1 Bronnenonderzoek

Voor het bronnen- en literatuuronderzoek zijn gegevens opgevraagd uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). In de NDFF is rondom het plangebied een polygoon ingetekend. Het polygoon is ruimer ingetekend dan het plangebied, namelijk in een straal van ca. 1 km rondom het plangebied. Binnen dit polygoon zijn alle verspreidingsgegevens van beschermde soorten opgevraagd van de afgelopen vijf jaar. Door het polygoon ruimer in te tekenen dan het plangebied is de verkregen dataset voldoende groot om te kunnen benutten voor dit onderzoek. De uit de NDFF aangeleverde dataset (opgehaald op 31 maart 2022), bestaat in totaal uit 2764 'records'. Op basis van de beschikbare gegevens is een inschatting gemaakt van het voorkomen van beschermde soorten binnen het plangebied. Aanvullend is de Atlas van de Nederlandse zoogdieren (Broekhuizen et al. 2016) de Atlas van de Nederlandse amfibieën en reptielen (Broekhuizen et al. 2016) geraadpleegd.

Eveneens is gekeken naar de ligging van het plangebied ten opzichte van wettelijke beschermde Natura 2000-gebieden en het planologisch beschermde Natuurnetwerk Brabant (NNB).

2.2 Veldbezoek

Het veldbezoek bestaat uit een biotooptoets met als doel een inschatting te maken van de ecologische kwaliteiten van het plangebied. De bevindingen van het bronnenonderzoek zijn hierbij in het veld getoetst en waar nodig aangevuld.

Op 31 maart 2022 is een veldbezoek uitgevoerd door twee ecologen van idverde Advies, ter plaatse van het plangebied. De weersomstandigheden waren op dat moment helder, droog, 4 °C en 2Bft.

Op het moment van het veldbezoek zijn nooit alle mogelijk voorkomende soorten zichtbaar aanwezig. Diersoorten zijn bijvoorbeeld alleen nachtaktief of in een bepaalde periode van het jaar afwezig. Daarom zijn de eisen die soorten/soortgroepen aan hun leefgebied stellen met betrekking tot vaste rust- en verblijfplaatsen, voedselgebieden en migratieroutes vergeleken en getoetst met de situatie in het veld. Het plangebied kan o.a. voor vogels en vleermuizen een geschikte locatie zijn als broed- of verblijfplaats en ook de directe omgeving kunnen zij gebruiken als broedlocatie of verblijfplaats.

2.3 Effectenbeoordeling

Op basis van de uitkomsten van het bronnen- en veldonderzoek is beoordeeld of het plan (negatieve) effecten kan hebben. Hierbij is de uitvoeringsperiode meegewogen, en wordt waar mogelijk onderscheid gemaakt in effecten op korte en lange termijn.

In hoeverre het mogelijk is om een complete effectanalyse te maken is afhankelijk van de volledigheid en bruikbaarheid van de beschikbare verspreidingsgegevens en duidelijkheid over de uit te voeren werkzaamheden en uitvoeringsplanning. Wanneer aanvullend onderzoek noodzakelijk blijkt kan pas na afloop van het benodigde onderzoek de effectanalyse worden afgerond.

Indien sprake is van een conflictsituatie tussen de aanwezigheid van strikt beschermde soorten of habitattypen en de geplande ruimtelijke ingreep, is in onderhavige rapportage aangegeven welke voorzorgsmaatregelen genomen moeten worden om negatieve effecten te voorkomen. Indien negatieve effecten door het nemen van voorzorgsmaatregelen niet te voorkomen zijn, is aangegeven dat mitigerende maatregelen noodzakelijk zijn en/of een ontheffing of vergunning aangevraagd dient te worden.

3. Plangebied

3.1 Ligging van het plangebied

plangebied bevindt zich in de gemeente 's- Hertogenbosch. Het ligt ingeklemd tussen de Rosmalense plas ten oosten en de Grote Wetering ten westen. Het bevindt zich ten noorden van de A59 en ten zuiden van de Empelseweg.

3.2 Algemene biotoopomschrijving plangebied

Langs de Grote Wetering groeit korte oevervegetatie. Het plangebied bestaat uit twee wandelpaden met bomen, voornamelijk es, en struweel die deze paden van elkaar scheidt. De huidige paden bestaan uit korte vegetatie met afwisselend zand. Hieronder zijn een aantal afbeeldingen weergegeven die het plangebied schetsen (afbeelding 3.1 t/m 3.4).

Afbeelding 3.1. Impressie plangebied langs de Grote Wetering.

Afbeelding 3.2. Impressie bomenrij met struweel

Afbeelding 3.3. Vegetatie langs de Rosmalense plas.

Afbeelding 3.4. Bestaand fietspad ten noorden van het plangebied (Empelseweg).

3.3 Beschrijving van de werkzaamheden

Ter hoogte van het plangebied wil de gemeente 's- Hertogenbosch een nieuw fietspad aanleggen. De strook voor het aan te leggen fietspad is 5 meter breed, waarvan het fietspad zelf 3,5 meter breed wordt. Ook zal langs het nieuwe fietspad verlichting gerealiseerd worden.

4. Onderzoeksresultaten

De basis voor de QuickScan wordt gevormd door gegevens over het (mogelijk) voorkomen van beschermde planten- en diersoorten binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden. Onderstaand zijn per soortgroep de resultaten van het bronnen- en veldonderzoek beschreven.

4.1 Vaatplanten

In de gegevens van de NDFF is een melding bekend van een beschermde vaatplant. Het gaat hierbij om Kleine wolfsmelk. De melding bevindt zich ruim buiten het plangebied. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde vaatplanten aangetroffen in en rondom het plangebied. Het plangebied bevat geen geschikt biotoop voor beschermde vaatplanten en deze worden hierbij uitgesloten.

4.2 Zoogdieren

Doordat vleermuizen andere eisen stellen aan hun plangebied dan andere (grondgebonden) zoogdieren, worden deze beide apart besproken.

4.2.1 Grondgebonden zoogdiersoorten

Bronnenstudie

In de NDFF zijn binnen een straal van ca. 1 km rondom het plangebied meldingen bekend van grondgebonden zoogdieren. Zo zijn meldingen bekend van de bever, bunzing, eekhoorn en steenmarter. De meldingen van bever en bunzing bevinden zich direct grenzend aan het plangebied. Daarnaast zijn tal van meldingen bekend van algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren als onder andere de egel, mol, verschillende algemenere muissoorten en konijn.

Veldbezoek

Het plangebied is geschikt voor soorten als de eekhoorn, bunzing en steenmarter. Echter is van de eekhoorn geen nest in het plangebied aangetroffen en biedt omliggend gebied genoeg leefgebied voor de eekhoorn. Door de aanwezigheid van ruigten, struweel en dood hout in en rondom het plangebied kan het plangebied fungeren als onderdeel van het leefgebied (zowel verblijfplaats als foerageer- en migratiegebied) van (kleine) marterachtigen als de bunzing, steenmarter, wezel en hermelijn. Tijdens het veldbezoek is een nestkast van de steenmarter aangetroffen (zie afbeelding 4.1). Onbekend is of deze actief gebruikt wordt. Verder zijn in en rondom het plangebied geen sporen (vraatsporen en/of burchten) van de bever aangetroffen. Daarnaast kan zowel het plangebied als het bosgebied rondom het plangebied fungeren als leefgebied voor verschillende algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren als muizen, vos, mol en egel.

Afbeelding 4.1. Nestkast steenmarter

Voorkomen grondgebonden zoogdieren:

- Voorkomen (kleine) marterachtigen (steenmarter, wezel, hermelijn, bunzing) en in het plangebied en de invloedssfeer ervan kan niet worden uitgesloten.
- Het plangebied is geschikt leefgebied voor de eekhoorn.
- Het plangebied is geschikt als leefgebied voor algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren (egel, mol en verschillende muissoorten).

4.2.2 Vleermuizen

Bij het gebruik van het landschap door vleermuizen kan onderscheid gemaakt worden in vaste verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden. In de NDFF zijn verschillende waarnemingen van vleermuizen rondom het plangebied bekend. Het gaat hierbij voornamelijk om waarnemingen van de gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis. Onderstaand is per gebruiksfunctie (verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroute) beschreven wat de bevindingen in het veld zijn.

Verblijfplaatsen

Het is uit te sluiten dat in het plangebied bomen met geschikte holtes voor boombewonende vleermuizen aanwezig zijn.

Vliegroutes en foerageergebied

De aanwezige groenstructuren in en rondom het plangebied (gevormd door de bomenrij en struweel parallel aan de Grote Wetering) kunnen fungeren als onderdeel van het foerageergebied en/of vliegroute voor vleermuizen.

Voorkomen vleermuizen:

- Verblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied kan worden uitgesloten.
- Binnen en direct grenzend aan het plangebied bevindt zich geschikt foerageergebied.
- Het plangebied en directe omgeving ervan kan gebruikt worden als vliegroute.

4.3 Vogels

De bescherming van vogelnesten en/of verblijfplaatsen is niet voor alle soorten gelijk. Daarom is hieronder een onderscheid gemaakt.

Vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Bronnenstudie

In de omgeving van het plangebied zijn meldingen bekend van exemplaren van de boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk en sperwer. Enkele waarnemingen van buizerd, kerkuil, slechtvalk en sperwer bevinden zich binnen het plangebied. Deze eerdergenoemde soorten vallen binnen categorie 1 t/m 4, wat betekent dat de verblijfplaatsen van deze soorten ten alle tijde jaarrond beschermd zijn, dus ook buiten de periode dat de verblijfplaatsen door de soorten in gebruik (kunnen) zijn.

In de omgeving van het plangebied zijn ook meldingen bekend van soorten (categorie 5 Wnb) zoals boerenzwaluw, boomklever, boomkruiper, groene specht, grote bonte specht, ijsvogel, koolmees, ekster, torenvalk, zwarte kraai. Dit zijn soorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn indien er sprake is van zwaarwegende ecologische omstandigheden.

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn rondom het plangebied geen exemplaren aangetroffen van vogels met categorie 1 t/m 4 jaarrond beschermde nesten. Wel is tijdens het veldbezoek een braakbal gevonden (zie afbeelding 4.2). Het plangebied kan fungeren als leefgebied voor soorten als boomvalk, buizerd, ransuil, en sperwer. Als verblijfplaats van de soorten kan het plangebied echter wel uitgesloten worden. Het plangebied wordt intensief gebruikt door recreanten. Door de hoge recreatiedruk worden hier geen verblijfplaatsen van de eerdergenoemde soorten verwacht.

Tijdens het veldbezoek zijn vogels met jaarrond beschermde nesten (cat. 5) aangetroffen in en rondom het plangebied. Het gaat hierbij om de ekster, grote bonte specht, koolmees, pimpelmees en zwarte kraai. Tijdens het veldbezoek zijn een aantal nesten grenzend aan het plangebied aangetroffen van zwarte kraaien (zie afbeelding 4.3 en 4.4).

Afbeelding 4.2. Braakbal gevonden binnen plangebied

Afbeelding 4.3 en 4.4. Nestlocaties van zwarte kraai grenzend aan het plangebied.

Voorkomen vogels met jaarrond beschermde nesten:

- Het is uit te sluiten dat de geplande werkzaamheden effect zullen hebben op de instandhouding van de soorten boomvalk, buizerd, ransuil en sperwer.
- Voorkomen soorten als grote bonte specht, torenvalk, boomklever en pimpel- en koolmees als broedvogel kan niet worden uitgesloten binnen de invloedssfeer van het plangebied.

4.3.1 Overige broedvogels

Bronnenstudie

In de gegevens uit de NDFF zijn een hoog aantal meldingen van algemene vogels bekend die afkomstig zijn uit het plangebied en de omgeving van het plangebied. Het gaat hierbij om soorten zoals blauwborst, bosrietzanger, fuut, kuifeend, putter, zwartkop en merel.

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn meerdere overige (broed-)vogelsoorten in en rondom het plangebied aangetroffen. Het gaat hierbij om soorten als roodborst, winterkoning, tijaftjaf, houtduif, fuut, kuifeend, scholekster en merel. Van de soorten zijn geen gebruikte nesten aangetroffen. Daarnaast kunnen de (riet-)oevers fungeren als nestlocatie voor soorten als kleine karekiet, bosrietzanger, wilde eend, grauwe gans en meerkoet. Het struweel binnen het plangebied kan daarnaast fungeren als broedlocatie voor roodborst, winterkoning en zwartkop.

Voorkomen overige broedvogels:

- Het plangebied en het gebied binnen de invloedssfeer van het plangebied is geschikt als broedbiotoop voor water-, boom- en struweelbroeders.

4.4 Vissen

Bronnenstudie

In de NDFF zijn geen meldingen bekend van beschermde vissoorten. Het plangebied bevat geen geschikt biotoop voor beschermde vissoorten.

Voorkomen beschermde vissen:

- Beschermde vissoorten zijn niet te verwachten binnen het plangebied.

4.5 Amfibieën

Bronnenstudie

In de NDFF zijn meldingen bekend van de kamsalamander. Deze meldingen zijn gedaan buiten het plangebied.

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek is gelet op het voorkomen van geschikte biotopen voor amfibieën. Geschikt habitat is voor deze soorten niet aanwezig binnen het plangebied. De kamsalamander moet stilstaand, iets voedselrijk water hebben met een goed ontwikkelde water- en oevervegetatie om zich voort te kunnen planten (Kennisdocument, Bij12).

Voorkomen beschermde amfibieën:

- Voorkomen van beschermde amfibieën kan binnen het plangebied en de invloedssfeer ervan worden uitgesloten.
- Voorkomen van algemeen voorkomende amfibieën (groene kikker, bruine kikker, kleine watersalamander en gewone pad) binnen het plangebied en gebied binnen de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden kan niet worden uitgesloten.

4.6 Reptielen

Bronnenstudie

In de NDFF zijn geen meldingen bekend van beschermde reptielen.

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek is gelet op het voorkomen van geschikte biotopen voor reptielen. Geschikt habitat is voor deze soorten niet aanwezig binnen het plangebied.

4.7 Ongewervelde diersoorten

Bronnenstudie

In de NDFF zijn geen meldingen bekend van beschermde ongewervelde diersoorten.

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen waarnemingen gedaan van beschermde ongewervelde diersoorten. Door het ontbreken van geschikt biotoop binnen het plangebied voor deze soorten worden deze ook niet verwacht.

Voorkomen beschermde ongewervelde diersoorten:

- Beschermde ongewervelde diersoorten zijn niet te verwachten binnen het plangebied.

4.8 Invasieve exoten

In de NDFF zijn meldingen van invasieve exoten aanwezig. Het gaat hierbij om meldingen van de muskusrat, nijlgans, rode Amerikaanse rivierkreeft, Chinese wolhandkrab, reuzenbalsemien, reuzenberenklauw en smalle waterpest. Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied geen invasieve exoten aangetroffen.

Voorkomen invasieve exoten:

- Binnen de invloedssfeer van het plangebied zijn geen groeiplaatsen/verblijfplaatsen van invasieve exoten aanwezig.

5. Toetsing aan de Wet natuurbescherming

In dit hoofdstuk is een analyse gemaakt van de te verwachten effecten op de soorten en natuurgebieden die aanwezig zijn of verwacht mogen worden. Op basis van de gegevens uit het bronnen- en veldonderzoek is het voorkomen van beschermde vaatplanten, vissen, amfibieën, reptielen en ongewervelde diersoorten uitgesloten. Hierdoor is het optreden van negatieve effecten op deze soorten of soortgroepen uitgesloten en worden zij onderstaand niet verder behandeld.

5.1 Grondgebonden zoogdiersoorten

Marterachtigen

Het voorkomen van (kleine) marterachtigen zoals de steenmarter, bunzing, hermelijn en wezel kan binnen het plangebied niet uitgesloten worden. Het struweel in het plangebied biedt een geschikt biotoop voor deze soorten. In de huidige plannen blijft bij realisatie van het fietspad het biotoop voor deze soorten behouden. Aanvullend onderzoek naar deze soorten is derhalve niet nodig.

Algemene grondgebonden zoogdiersoorten

Voor de te verwachten algemene grondgebonden zoogdiersoorten binnen het plangebied geldt in de Provincie Noord-Brabant een algemene vrijstelling. D.w.z. dat in gevallen waar de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling leidt tot een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming, geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd.

5.2 Vleermuizen

De bomenrij als lijnvormige structuur dient als een belangrijk element voor vleermuizen. Deze lijnstructuur dient als vlieg- en foerageerroute. Wanneer bomen gekapt worden en hierdoor de lijnvormige structuur verdwijnt, kan dit leiden tot overtredingen van verbodsartikelen binnen de Wet natuurbescherming. Bij het aanleggen van het fietspad zal eveneens verlichting gerealiseerd worden. Kunstmatige verlichting heeft een verstorende werking op vleermuizen. Als algemeen principe geldt daarom ook dat kunstmatige verlichting, waar mogelijk, vermeden moet worden. Aanvullend onderzoek naar vliegroute en foerageergebied van vleermuizen is nodig.

5.3 Broedvogels

5.3.1 Vogels met jaarrond beschermde nesten

Verblijf-/broedplaatsen en bijbehorend functioneel leefgebied van vogels (waaronder buizerd, havik, sperwer, ransuil en boomvalk), die deze het hele jaar door gebruiken of elk jaar terugkeren naar hetzelfde nest, zijn permanent beschermd.

In de directe omgeving van het plangebied zijn bovengenoemde soorten niet waargenomen. Verblijfplaatsen zijn eveneens niet aangetroffen. Daarnaast worden de voorgenomen werkzaamheden over een dermate klein oppervlak uitgevoerd dat het niet tot het essentiële leefgebied van soorten als sperwer, ransuil, sperwer, buizerd, havik en boomvalk behoort. De voorgenomen werkzaamheden leiden dus niet tot vernietiging van functioneel leefgebied en dus ook niet tot overtreding van verbodsbepalingen binnen de Wet natuurbescherming.

In de directe omgeving van het plangebied bevinden zich nesten van zwarte kraaien en enkele bomen met holtes die in gebruik kunnen zijn door soorten als grote bonte specht, boomklever en koolmees. Dit soort verblijfplaatsen zijn jaarrond beschermd indien zwaarwegende ecologische omstandigheden aan de orde zijn. Rondom het plangebied is genoeg geschikt leefgebied voor bovengenoemde soorten. Wanneer werkzaamheden plaatsvinden binnen het broedseizoen (globaal van maart – medio augustus) zal er een broedvogelcheck gedaan moeten worden om vast te stellen dat er geen gebruikte nesten verdwijnen en geen overtredingen van verbodsbepalingen binnen de Wet natuurbescherming begaan zullen worden.

5.3.2 Overige broedvogels (houtduif, roodborst etc.)

De meeste vogelsoorten maken elk jaar een nieuw nest. Nesten van algemene broedvogels zijn beschermd wanneer zij in gebruik zijn. Binnen het plangebied dient het aanwezige struweel als geschikte nestlocatie voor overige broedvogels. Door de voorgenomen werkzaamheden in de periode eind oktober tot en met medio maart uit te voeren, worden de werkzaamheden voor de start van het broedseizoen van algemene broedvogels uitgevoerd. Echter is het incidenteel mogelijk dat bij warme winters stads-/bosvogels (houtduif, merel en Turkse tortel) al aan het broeden zijn in maart. Hier kan niet worden uitgesloten dat in gebruik zijnde nesten worden verstoord dan wel vernietigd en hiermee overtredingen van verbodsartikelen van de Wet natuurbescherming niet worden uitgesloten. Aanvullende maatregelen zijn noodzakelijk. Deze zijn beschreven in hoofdstuk 6.

5.4 Zorgplicht

Voor alle soorten blijft ten allen tijde de algemene zorgplicht van kracht. Deze houdt in dat de ingreep en werkzaamheden zorgvuldig en met zo min mogelijk schade aan de aanwezige flora en fauna uitgevoerd moeten worden. Dit houdt o.a. in dat wanneer dieren worden aangetroffen, deze de gelegenheid moeten krijgen om te kunnen vluchten of (indien mogelijk) worden verplaatst naar buiten het plangebied.

6. Conclusie en advies

In dit hoofdstuk is de conclusie en het advies opgenomen. Er is aangegeven of er sprake kan zijn van een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming, er voorzorgsmaatregelen genomen moeten worden om overtreding te voorkomen, of dat aanvullend onderzoek en/of mitigerende maatregelen noodzakelijk zijn. Indien een ontheffing noodzakelijk is wordt dit aangegeven.

De verspreidingsgegevens en het oriënterend veldbezoek geven een voldoende duidelijk beeld van het (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten. Voor de volgende soortgroepen zijn vervolgstappen vereist. Hierbij is rekening gehouden met de overlap van de meest gewenste werkperiode en dus minst kwetsbare periode:

Vleermuizen:

- Aanvullend onderzoek is nodig naar essentiële vliegroute en foerageergebied.

Broedvogels

- Werkzaamheden in de periode september-half maart uitvoeren.
- Indien werkzaamheden opgestart worden in het broedseizoen:
 - Broedvogelcheck maximaal 3 dagen voorafgaand aan werkzaamheden door een ecooloog laten uitvoeren. Indien nesten aanwezig zijn dienen werkzaamheden uitgesteld te worden totdat de nestjongen het nest hebben verlaten.

Overige soortgroepen:

- Voldoen aan zorgplicht:
 - Indien tijdens de uitvoering van het werk dieren worden waargenomen, dan moeten zij de gelegenheid krijgen om te kunnen vluchten. Minder mobiele dieren kunnen eventueel worden verplaatst tot buiten de werkgrens.

Tabel 6.1. Werkbare perioden ten opzichte niet werkbare/kwetsbare perioden van aanwezige natuurwaarden. Groen: minst kwetsbare periode, werkbare periode; Oranje: kwetsbare periode, maar werkbare periode mits ecologische begeleiding /vrijgave ecooloog idverde; Rood: kwetsbare periode werkzaamheden niet mogelijk.

Soort	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Vleermuizen												
Broedvogels												

Advies

Het te realiseren fietspad moet verlicht worden. Wanneer vleermuisvriendelijke verlichting kan worden gerealiseerd is aanvullend onderzoek naar vliegroute en foerageergebied niet nodig. Wanneer dit niet mogelijk is om te realiseren dan moet er toch aanvullend onderzoek uitgevoerd worden naar vliegroute en foerageergebied. Onderstaand is de werkwijze van het aanvullend onderzoek naar vliegroute en foerageergebied beschreven.

Aanvullend onderzoek vliegroute en foerageergebied

Voor het onderzoek naar vliegroute moet 2 keer 2 uur geïnventariseerd worden in de periode 15 april tot 1 oktober. Hiervan moet 1 veldbezoek gedurende de kraamperiode (half mei tot en met juli) plaatsvinden. De periode tussen de 2 veldbezoeken moet minstens 8 weken zijn. Aanwezigheid van vleermuizen en gebruik van plangebied wordt vastgesteld door middel van een batdetector waar geluidswaarnemingen op te horen zijn en mogelijk zichtwaarnemingen.

Voor het onderzoek naar foerageergebied moet 2 keer 2 uur geïnventariseerd worden in de periode 15 april tot 1 oktober. Hiervan moet 1 veldbezoek in de periode van 1 augustus tot 1 oktober plaatsvinden. De periode tussen de 2 veldbezoeken moet minstens 8 weken zijn. Aanwezigheid van vleermuizen en gebruik van plangebied wordt vastgesteld door middel van een batdetector waar geluidswaarnemingen op te horen zijn en mogelijk zichtwaarnemingen.

Advies ecologische voorzorgsmaatregelen

De volgende maatregelen kunnen (maar zijn niet verplicht) voorafgaand aan of tijdens de werkzaamheden toegepast worden:

- Opstellen ecologisch werkprotocol
- Ecologische begeleiding bij de voorgenomen werkzaamheden

Indien de voorgenomen werkzaamheden niet buiten de kwetsbare periode van de vleermuizen, kleine marterachtigen en broedvogels uitgevoerd kunnen worden, zijn aanvullend onderzoek en eventueel een ontheffingsaanvraag noodzakelijk.

7. Literatuurlijst

Geraadpleegde literatuur

Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J., Buys, J.C. (2016). Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center. P. 236-264.

Dietz, C., Helversen von, O., Nill, D., Vleermuizen, alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika, Utrecht 2011.

NDFF. (2022). <https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/secure/index.zul>.